

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
MINISTARSTVA FINANCIJA I TREZORA BiH
ZA 2008. GODINU

Broj: 01/03-06-16-1-554/09

Sarajevo, svibanj 2009. godine

KAZALO

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sustav internih kontrola	6
4.	Planiranje i izvršenje proračuna	7
5.	Rashodi	9
6.	Javne nabave	10
7.	Popis sredstava i izvora sredstava	12
8.	Novčana sredstva	12
9.	Korespondencija s klijentom	13
Privici:		
– Tablica 1. Odobreni i izvršeni proračun za 2008. godinu		
– Komentari klijenta na Nacrt izvješća o reviziji za 2008. godinu		
– Odgovor Ureda za reviziju na komentare klijenta		

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Ministarstva finansijske i trezora Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: **Ministarstvo**) i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima za godinu koja se završava na dan 31. prosinca 2008. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo **Ministarstva** je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja tj. Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH. Ova odgovornost obuhvaća: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za sukladnost poslovanja **Ministarstva** važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima („Službeni glasnik BiH“, broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje sukladno važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o sukladnosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za mišljenje revizora.

Kvalifikacija

Kao što je navedeno pod točkama 5. i 6. izvješća:

1. Rashodi temeljem izdataka za ugovore o djelu nisu bili izvršeni sukladno odgovarajućim propisima.
2. U dijelu tekućih izdataka za koje su realizirani troškovi na godišnjoj razini u ukupnom iznosu od 372.535 KM nisu bile okončane i završene procedure izbora najpovoljnijih ponuđača suglasno Zakonu o javnim nabavama.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, izuzev za efekte koje na financijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, financijska izvješća Ministarstva prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca 2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan i sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Financijsko poslovanje Ministarstva u tijeku 2008. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno s važećom zakonskom regulativom, izuzev za napomene navedene pod točkama 1. i 2.

Sarajevo, 25.05.2009. godine

Zamjenik glavnog revizora

Dževad Nekić

Glavni revizor

Milenko Šego

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06 i 88/07) člankom 11. određene su nadležnosti Ministarstva u sljedećim oblastima:

- principi porezne politike, pristojbi i propisa;
- odnosi s međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama;
- pripremanje ugovora, sporazuma i drugih akata kojima BiH preuzima zajmove i druge finansijske obveze s drugim zemljama i međunarodnim organizacijama;
- planiranje i upravljanje dugom BiH, izvršavanje međunarodnih finansijskih obveza;
- politike novog zaduživanja u zemlji i inozemstvu;
- priprema proračuna BiH i završnog računa BiH;
- koordiniranje aktivnosti za osiguranje proračunskih sredstava BiH;
- izvršavanje proračuna BiH i staranje o financiranju institucija BiH;
- vođenje aktivnosti o sukcesiji imovine bivše SFRJ;
- bankarski propisi koji se odnose na funkcioniranje Centralne banke BiH;
- upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH;
- kompiliranje, distribuiranje i objavljivanje konsolidiranih općih vladinih fiskalnih podataka.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured) izvršio je reviziju poslovanja Ministarstva za 2007. godinu o čemu je sastavljeno Izvješće o reviziji za 2007. godinu. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u izvješću i Ministarstvu je sugerirano da ih razmotri, te da poduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

Ministarstvo je dostavilo odgovor Uredu suglasno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u izvješću o reviziji za 2007. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije dane u Izvješću o reviziji za 2007. godinu i uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke:

- Popuna radnih mjesta u Sektoru za pravne, kadrovske i finansijske poslove, Sektoru za proračun i Sektoru za trezorsko poslovanje je dijelom izvršena ili su u tijeku procedure zapošljavanja.
- Ministarstvo je u 2008. godini usvojilo nova interna pravila potrošnje. Međutim, pravila su donesena tek 30.10.2008. godine, tako da učinci primjene ovih promjena nisu imali značajniji utjecaj na potrošnju u 2008. godini.
- Izvršena je ispravka pogrešno obračunate amortizacije stalnih sredstava u iznosu 43.228 KM.

- Naknade za rad u povjerenstvima i naknade za stručno obrazovanje i usavršavanje su znatno umanjene u odnosu na 2007. godinu.
- Naknade za odvojeni život umanjuju se za vrijeme korištenja godišnjeg odmora.
- Kompletirana su finansijska izvješća Ministarstva za 2007. godinu u dijelu obrazloženja koja se odnose na odstupanja realiziranih i planiranih izdataka.

Nerealizirane preporuke:

- Ministarstvo nije poduzelo odgovarajuće aktivnosti u poštivanju Zakona o javnim nabavama i potpunog provođenja svih procedura za robe i usluge koje se realiziraju iz tekućih izdataka.
- Određene kategorije rashoda nisu bile pod nadzorom ovlaštenih osoba u Ministarstvu, niti su realizirani sukladno određenim internim pravilima i drugim propisima (naknade za prijevoz, troškovi reprezentacije, održavanja vozila i potrošnje goriva).

3. Sustav internih kontrola ¹

Temelj cjelokupnog sustava internih kontrola predstavlja kontrolno okruženje koje podrazumijeva učinkovito rukovođenje, optimalnu organizaciju i odgovarajuću raspodjelu obveza i odgovornosti kod upravljanja proračunom. Konstatirali smo kako sustav rukovođenja u dijelu finansijskog poslovanja ima značajnih slabosti. Na primjer, sustav nadzora i kontrole finansijske dokumentacije ne funkcionira na zadovoljavajući način u dijelu odobravanja pojedinih plaćanja ili dopune dokumentacije koja treba dokazivati namjenu korištenja sredstava. Također, sustav rukovođenja u dijelu nadležnosti za materijalno finansijsko poslovanje nije bio pod nadzorom tajnika Ministarstva. Raspodjela obveza i odgovornosti u Sektoru za pravne, kadrovske, opće i finansijske poslove nije bila na odgovarajuću način izvršena na šefove odsjeka, koji po svojoj funkciji trebaju preuzeti dio obveza i odgovornosti. Konstatirali smo kako proces kontrole kompletnosti i vjerodostojnosti finansijske dokumentacije i odobravanja obveza za plaćanje putem ISFU sustava nije funkcionirao tijekom cijele godine. Uvjerili smo se i kako postoji neažurnost evidentiranja obveza za plaćanje. Na primjer, faktura „Ocean“ d.o.o Travnik u iznosu 26.852 KM za korištene licence za potrebe ISFU sustava ispostavljena je 15.01.2008. godine, a knjižena tek 25.09.2008. godine.

Konstatirali smo kako organizacija i sistematizacija radnih mjesta u dijelu finansijskih poslova nije u cijelosti prilagođena optimalnom izvršenju poslova. Uočili smo i kako interne procedure i interna pravila potrošnje za razne kategorije rashoda nisu bila u potpunosti poštovana, što ukazuje na formalno prihvaćanje ovih pravila, a ne njihovu stvarnu primjenu u praksi.

¹ Interna kontrola je skup postupaka koje oblikuje uprava, rukovoditelji i ostali uposleni sa svrhom stjecanja razumnog uvjerenja u pogledu postizanja ciljeva na području sljedećih kategorija: 1) uspješnost poslovanja, 2) pouzdanost finansijskih izvješća i 3) usklađenost s primjenljivim zakonima i propisima.

Učinkovit sustav javnih nabava u Ministarstvu također nije osiguran. Ministarstvo nije donijelo precizan plan nabava roba i usluga. Usvajanje plana nabava s točno utvrđenim prioritetima, procijenjenim vrijednostima i naznačenim postupkom nabave osigurava učinkovitost samog procesa i njegovu zakonitost. Također, obveze i odgovornosti kod izvršenja nabava nisu bile definirane. Sam proces nabava nije bio sveobuhvatan, a Ministarstvo nije imalo cjelovitu sliku nabava tijekom godine. Ministarstvo nema osobu zaduženu za procedure javnih nabava, a formiran Povjerenstvo za javne nabave nije objektivno mogla izvršiti sve poslove koji se odnose na pripremu nabava, izradu tenderske dokumentacije, obavještenja, objave, itd. U principu, povjerenstvo bi trebalo obavljati samo evaluaciju pristiglih ponuda, a sve ostale radnje ovlaštena osoba za javne nabave. Zbog toga smo i ove godine konstatali nepravilnosti kod postupaka javnih nabava koje su navedene u narednim poglavljima našeg izvješća.

Preporuka: Ministarstvo treba osigurati učinkovit sustav rukovođenja i nadzora nad izvršenjem proračuna. Preporučamo da se preispitaju sva interna pravila Ministarstva tako da ista precizno definiraju obveze i odgovornosti svakog uposlenog u dijelu financijskog poslovanja i planiranja i izvršenja proračuna, te da se odrede osobe koje će biti zadužene za kontrolu procedura javnih nabava.

4. Planiranje i izvršenje proračuna

Cirkularnim pismom Ministarstva financija i trezora BiH - sektora za proračun utvrđena je gornja granica rashoda Ministarstva koja je izvedena iz Dokumenta okvirnog proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2008. godinu u iznosu od 6.581.520 KM.

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2008. godinu odobrena proračunska sredstva Ministarstva za 2008. godinu iznosila su 6.626.405 KM. Ministarstvu su odobrena sredstva iz proračunskih rezervi za 2008. godinu u iznosu 180.000 KM, tako da su raspoloživa proračunska sredstva za 2008. godinu iznosila 6.806.405 KM. Ukupno izvršenje proračuna za 2008. godinu iznosilo je 5.255.614 KM, što je manje za 1.550.791 KM od odobrenog proračuna ili što predstavlja 77% izvršenja proračuna (Tablica 1. u prilogu Izvješća).

Ispitujući učinkovitost sustava internih kontrola u procesima planiranja i raspolaganja javnim sredstvima uočene su određene slabosti koje nisu značajnije utjecale na istinitost i vjerodostojnost financijskih izvješća i pravilnost poslovanja u 2008. godini, ali koje mogu imati utjecaja na poslovanje u budućem razdoblju. S tim u svezi utvrdili smo sljedeće:

Analizom izvršenog proračuna konstatali smo kako planiranje proračunskih sredstava nije izvršeno sukladno realno procijenjenim potrebama, što je za posljedicu imalo neutrošena sredstava proračuna i prestrukturiranje rashoda.

- Najveća odstupanja izvršenja proračuna u odnosu na plan iskazana su na poziciji plaća uposlenih (379.715 KM) i naknadama uposlenih (176.242 KM), što je dijelom rezultat nepopunjenosti 9 radnih mjesta u Ministarstvu, izdacima za tekuće održavanje (184.451 KM) što je posljedica nerealnog planiranja na uslugama održavanja softvera za ISFU sustav, putnim troškovima (184.144 KM) i ugovorenim uslugama (224.411 KM).

- Ministarstvo je izvršilo jednu preraspodjelu proračuna u ukupnom iznosu od 200.000 KM na način što je višak neutrošenih sredstava s pozicije plaća uposlenih (50.000 KM), naknada troškova uposlenih (50.000 KM), tekućeg održavanja (20.000 KM) i ugovorenih usluga (80.000 KM) prenesen na pozicije kapitalnih izdataka za nabavu opreme za Ministarstvo u iznosu od 200.000 KM.
- Konstatirali smo kako nije izvršeno točno razgraničenje potreba na kapitalnim ulaganjima za nabavu kompjutorske opreme između Ministarstva kao proračunskog korisnika i centra za implementaciju ISFU sustava. Naime, prvobitno utvrđeni plan nabave opreme za Ministarstvo kao proračunskog korisnika je izmijenjen u korist potreba ISFU sustava, a kasnije povećan prestrukturiranjem rashoda za 200.000 KM. Na kraju, ostvarena su neutrošena sredstva u iznosu od 170.364 KM, što ukazuje na nepotrebnu promjenu strukture rashoda u ovom obimu. Također, Ministarstvo nije izvršilo realnu procjenu svojih potreba jer pojedine planirane nabave nisu realizirane (npr. vozila, namještaj).

Preporuka: Potrebno je da Ministarstvo prilikom planiranja proračuna izvrši detaljne analize stvarnih potreba Ministarstva kao proračunskog korisnika i posebno potreba za dalju implementaciju ISFU sustava.

Plaće: Utvrdili smo kako pojedini uposleni u ministarskim uredima primaju redovne naknade za prekovremeni rad tijekom mjeseca, a dijelom i stimulacije na plaću. Prekovremeni rad se uglavnom odnosi na raniji dolazak na posao ili kasniji odlazak s posla. Mišljenja smo kako nije uobičajeno da samo određene osobe imaju redovne prekovremene sate i primanja po ovom temelju za svaki mjesec. Uočeno je kako su dodatno vršene isplate stimulacija za osobe kojima je istovremeno bio isplaćen prekovremeni rad. Također, utvrdili smo kako kod pojedinih uposlenih prekovremeni rad prelazi 10 sati rada tjedno, što nije sukladno Zakonu o radu u institucijama BiH i odredbama same interne odluke Ministarstva, tj. Odluke o uvjetima za ostvarivanje prava uposlenih temeljem prekovremenog rada u Ministarstvu.

Preporuka: Preporučamo da se naknade za prekovremeni rad dodatno urede odgovarajućim pravilima (npr. nalogima za prekovremeni rad, potvrđama o stvarnom obavljanju poslova van radnog vremena, razlozima i učincima ovakvog rada) i usklade sa stvarnim potrebama rada izvan radnog vremena.

Naknade za prijevoz na posao i s posla. Konstatirali smo da je Ministarstvo i za 2008. godinu izvršilo nabavu godišnjih karata za gradski prijevoz za 17 uposlenih u iznosu od 2.210 KM što nije sukladno Odluci Vijeća ministara o plaćama i naknadama u institucijama BiH koja propisuje mjesečni iznos ovih naknada.

Preporuka: Preporučamo da se obustave nabave godišnjih karata za gradski prijevoz i da se isplate ovih naknada obavljaju sukladno pravilima koja reguliraju ovu oblast.

Usluge reprezentacije: Konstatirali smo kako se tijekom 2008. godine nisu dosljedno primjenjivala interna pravila o troškovima reprezentacije. Pregledom uzorka računa za usluge interne reprezentacije u ukupnom iznosu od 8.078 KM utvrdili smo kako se na računima izdanim od strane Službe za zajedničke poslove institucija BiH izuzev

toplih napitaka i bezalkoholnih pića fakturiraju i usluge konzumacije hrane, što je suprotno odredbama članka 6. internog Pravilnika o reprezentaciji i poklonima u Ministarstvu.

Pregledom uzorka za troškove eksterne reprezentacije u iznosu od 6.678 KM, utvrđeno je kako se ne sačinjavaju u svim slučajevima prateća izvješća, odnosno pravdanje računa kojim se dokazuje svrha nastalih troškova reprezentacije, tako da se nismo uvjerali kako su svi troškovi reprezentacije nastali prilikom službenih, poslovnih, radnih i drugih sastanaka kako predviđaju interna pravila Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno kako je Ministarstvo u okviru odobrenih proračunskih sredstava za usluge reprezentacije, vršilo i nabavu poklona u ukupnom iznosu od 3.903 KM. Temeljem odabranog uzorka utvrđeno je kako su pokloni u pojedinim slučajevima nabavljani iznad iznosa koji su utvrđeni Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima, da su evidentirani na osnovu nota računa, odnosno računa koji nisu izdati sukladno internim procedurama. Također, realizacija ovih poklona nije dokumentirana odgovarajućim odlukama o nabavama, niti se vode odgovarajuće evidencije o danim i primljenim poklonima suglasno internim pravilima.

Jubilarne nagrade i pokloni: Temeljem interne odluke Ministarstva izvršena je nabava novogodišnjih paketića za djecu uposlenih (28 paketića) u ukupnom iznosu od 2.999 KM. Mišljenja smo kako institucije ne mogu svojim internim aktima utvrditi pravo na isplatu naknada koje nisu taksativno navedene u važećim propisima kojima su uređena prava na naknade uposlenim, odnosno da takvo pravo može biti utvrđeno samo temeljem odgovarajućih akata jednoobrazno za sve korisnike koji se financiraju iz proračuna institucija BiH.

Preporuka: *Preporučamo da Ministarstvo preispita odredbe internih akata temeljem kojih je utvrđeno pravo na isplatu određenih naknada uposlenima, te uspostavi odgovarajući sustav internih kontrola koji će osigurati da trošenje proračunskih sredstva bude u funkciji ostvarenja ciljeva koji su definirani osnovnim zakonom i zbog kojih je institucija i osnovana.*

5. Rashodi

Ugovori o djelu: Ukupno ostvareni izdaci po ovom temelju s 31.12.2008. godine iznosili su 92.002 KM. Ukupno je bilo angažirano oko 20 osoba po ugovoru o djelu tijekom godine. Angažiranje je vršeno za različite poslove koji su definirani sistematizacijom radnih mjesta i koji su trajali u kontinuitetu (npr. poslovi tehničkog tajnika u Uredu zamjenika ministra, poslovi lektoriranja u Uredu ministra) za koje je isplaćeno 29.025 KM. Također, angažiranje je vršeno i za poslove koji nisu definirani sistematizacijom (poslovi prevođenja, prezentacije knjiga, izrade autorskog teksta, arhivski poslovi, itd.) za koje je isplaćeno 62.977 KM, od čega samo za usluge prevođenja 35.744 KM. Privremeno angažiranje ne bi trebala biti praksa za poslove koji su predviđeni sistematizacijom radnih mjesta, a ovakav oblik upošljavanja treba koristiti sukladno stvarnim potrebama i s ograničenim vremenskim trajanjem sukladno Zakonu o radu u institucijama BiH i Zakonu u državnoj službi u institucijama BiH.

Preporuka: *Preporučamo da se preispitaju stvarne potrebe po osnovu privremenog angažiranja, procijeni trajanje svakog budućeg ugovora sukladno vrsti poslova i sagledaju učinci temeljem privremenog angažiranja putem izvješćivanja o izvršenom poslu.*

Konstatirali smo da je za usluge prevođenja samo za jednu osobu isplaćeno 30.247 KM. Ovakav oblik angažiranja prisutan je već duže razdoblje. Angažiranje je vršeno na bazi godišnjeg ugovora (mada se ugovori nisu striktno zaključivali za svaku godinu), a plaćanje je vršeno sukladno obavijesti Službe za zajedničke poslove institucija BiH iz 2004. godine u kojem su navedene cijene prevoditeljskih usluga.

Preporuka: *Ne ulazeći u opravdanost angažiranja za usluge prevođenja, preporučamo da se raspiše javni oglas za usluge prevođenja i time omogući transparentnost cjelokupnog izbora bez favoriziranja jedne osobe i provjera cijene usluga prevođenja na tržištu.*

6. Javne nabave

Ministarstvo nije na vrijeme provelo procedure izbora najpovoljnijih ponuđača u dijelu tekućih izdataka suglasno Zakonu o javnim nabavama i pored preporuke revizije da se izbor dobavljača treba obavljati sukladno navedenom Zakonu u cilju osiguranja najučinkovitijeg načina korištenja javnih sredstava, kao i osiguranja aktivne konkurencije uz ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti. Provođenje procedura prema Zakonu o javnim nabavama za određene robe i usluge bile su poduzete tijekom 2008. godine. Međutim, one su suviše dugo trajale i okončane tek krajem godine ili početkom naredne godine, tako da efekte okončanih procedura ne možemo uzeti u obzir u odnosu na već realizirane troškove tekućih nabava u 2008. godini. Navedeno se odnosi na sljedeće:

Avio karte: Procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača već duže razdoblje nije bila provedena za ove namjene. Usluge su korištene od dobavljača koji je izabran još 2004. godine („Bio Tours“ Sarajevo). Ukupno ostvareni troškovi za ove namjene s 31.12.2008. godine iznosili su **172.738 KM**. Kako su planirana sredstva za ove namjene u 2008. godini iznosila 250.000 KM, trebalo je za određeni vrijednosni razred koji je definiran člankom 6. stavak 2. pod a) Zakona o javnim nabavama provesti postupak dodjele ugovora suglasno članku 10. istog zakona. Ministarstvo je 08.04.2008. godine pokrenulo procedure izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavu avio karata i izvršilo izbor najpovoljnijeg dobavljača s kojim je zaključen ugovor tek 29.12.2008. godine. Izbor je izvršen na temelju kriterija ekonomski najpovoljnije ponude, od čega je jedan o kriterija bio popust na proviziju - odnosno visinu naknade od prodaje avio karata. Međutim, u tenderskoj dokumentaciji nisu bile tražene visine naknade za različite grupe usluga na koje se popust odnosi. Preporučamo da se od izabranog ponuđača pribavi cjenik naknada od prodaje avio karata što omogućuje kontrolu ovih usluga.

Uredski i kompjutorski materijal i izdaci za obrasce i papir: Ministarstvo je 10.04.2008. godine započelo procedure izbora najpovoljnijeg ponuđača za usluge nabave kompjutorskog i uredskog materijala. Međutim, procedure izbora bile su suviše duge, tako da je ugovor s najpovoljnijim ponuđačem zaključen tek 05.01.2009. godine. Ukupno je za ove namjene utrošeno **99.104 KM**.

Kako su planirana sredstva za ove namjene u 2008. godini iznosila 89.487 KM, trebalo je za određeni vrijednosni razred koji je definiran člankom 6. stavak 2. pod a) Zakona o javnim nabavama provesti postupak dodjele ugovora suglasno članku 10. istog zakona.

Gorivo: Procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača za usluge goriva nije bila okončana u 2008. godini. Otvoreni postupak pokrenut je 09.04.2008. godine koji je ponavljan i na kraju završen krajem godine. Ministarstvo s danom završetka revizije nije zaključilo ugovor s izabranim ponuđačem. Usluge su većinom korištene od dobavljača „Energopetrol“ Sarajevo i „Rebac Benz“ Čapljina. Ukupno je za ove namjene utrošeno **50.186 KM**. Kako su planirana sredstva za ove namjene u 2008. godini iznosila 53.700 KM, trebalo je za određeni vrijednosni razred koji je definiran člankom 6. stavak 2. pod a) Zakona o javnim nabavama provesti postupak dodjele ugovora suglasno članku 10. istog zakona.

Također, Ministarstvo nije na vrijeme uspostavilo odgovarajuće evidencije o prijedenoj kilometraži i utrošku goriva i evidencije o troškovima za svako pojedinačno službeno vozilo (održavanje, servisi, osiguranja, registracije, zamjene guma, itd.). Interna pravila i evidencije usvojene su tek u listopadu 2008. godine, tako da ćemo efekte njihove primjene moći sagledati u 2009. godini.

Održavanje vozila: Ministarstvo nije izvršilo procedure izbora najpovoljnijeg ponuđača za troškove popravke i održavanja vozila suglasno Zakonu o javnim nabavama. Ukupno je za ove namjene utrošeno **24.641 KM**. Kako su planirana sredstva za ove namjene u 2008. godini iznosila 22.600 KM, trebalo je za određeni vrijednosni razred koji je definiran člankom 6. stavak 2. pod a) provesti postupak dodjele ugovora suglasno članku 10. istog zakona.

Ministarstvo nije usvojilo interna pravila o korištenju i održavanju službenih vozila kojim se definiraju obveze i odgovornosti za osobe koja ova vozila koriste. Interna pravila usvojena su tek u listopadu 2008. godine, tako da ćemo efekte njihove primjene moći sagledati u 2009. godini. Pregledom troškova popravke i održavanja vozila ustanovili smo da nisu postojala odobrenja i kontrole za određene popravke službenih vozila i dokumenti koji dokazuju opravdanost ovih ulaganja (npr. interni zahtjevi za popravke, izvješća prilikom većih kvarova od strane osoba koje zadužuju vozila, itd.). Konstatirali smo kako se vozila upućuju na servis, a da se istovremeno pojavljuju i drugi troškovi popravke, zamjene dijelova, nabave i ugradnje opreme, što prethodno nije konstatirano (npr. katalizator, svjetla za pratnju, zamjena procesora, itd.).

Osiguranje vozila: Ministarstvo nije provelo procedure izbora najpovoljnijih ponuđača za usluge osiguranja vozila koje su na godišnjem nivou realizirane u iznosu **10.368 KM**, od kojih se većina odnosi na usluge kasko osiguranja vozila. Kako su planirana sredstva za ove namjene u 2008. godini iznosila 14.600 KM, trebalo je za određeni vrijednosni razred koji je definiran člankom 6. stavak 2. pod a) Zakona o javnim nabavama provesti postupak dodjele ugovora sukladno članku 10. istog zakona.

Izdaci za popravak i održavanje opreme: Procedure izbora najpovoljnijeg ponuđača za usluge popravka i održavanja opreme nisu izvršene sukladno Zakonu o javnim nabavama. Ukupno je za ove namjene utrošeno **15.498 KM**.

Kako su planirana sredstva za ove namjene u 2008. godini iznosila 40.500 KM, trebalo je za određeni vrijednosni razred koji je definiran člankom 6. stavak 2. pod a) provesti postupak dodjele ugovora suglasno članku 10. istog zakona.

Preporuka: *U cilju poboljšanja ukupnog planiranja proračuna i uspješnije realizacije postupaka nabava preporučamo da Ministarstvo pravovremeno, sukladno odobrenom proračunom, donese plan nabava s precizno definiranim predmetom nabave, količinom ili obimom nabave, iznosom planiranih sredstva, rokom do kojeg je potrebno provesti postupak nabave i definiranjem vrste postupka za izbor najpovoljnijeg dobavljača. Time bi se sagledale realne potrebe i uvjeti nabave za svaku konkretnu nabavu i osigurala odgovarajuća konkurencija uz najučinkovitiji i najekonomičniji način zadovoljenja stvarnih potreba i korištenja javnih sredstava.*

7. Popis sredstava i izvora sredstava

Ministarstvo je izvršilo popis stalnih sredstava sa stanjem na dan 31.12.2008. godine na osnovu Odluke o vršenju popisa i formiranju povjerenstava za popis za 2008. godinu broj: 01-50-II-14571/08 od 11.12.2008.godine. Nakon izvršenog popisa, Povjerenstvo za popis stalnih sredstava nije sačinilo izvješće o izvršenom popisu s prijedlogom odluke o rashodu stalnih sredstava, što je suprotno navedenoj Odluci i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH koji regulira popis imovine, obveza i potraživanja. Središnje povjerenstvo, i pored toga što nije dobilo prijedlog za otpis od Povjerenstva za popis stalnih sredstava, predložilo je otpis stalnih sredstava koja su u potpunosti amortizirana, a čija je ukupna nabavna i otpisana vrijednost iznosila 572.097 KM.

Ministarstvo nije predočilo odluku Ministarstva o otpisu ovih sredstava. Dostavljena nam je Odluka Ministarstva o usvajanju popisa sredstava i izvora sredstava za 2008. godinu broj: 04-16-5-580-2/09 u kojoj se ne navodi prihvaćanje prijedloga za otpis. Temeljem toga konstatirali smo kako prijedlog za otpis stalnih sredstava nije verificiran i odobren od strane samog Povjerenstva za popis stalnih sredstava i kako nije donesena odluka o otpisu stalnih sredstava koja su u potpunosti amortizirana.

Preporuka: *Otpis stalnih sredstava mora biti dokumentiran odgovarajućim prijedlozima za otpis od strane samog popisnog povjerenstva i kasnije odobren od strane ovlaštenih osoba Ministarstva usvajanjem odluke o otpisu. Preporučamo da Ministarstvo provjeri osnovanost ovih otpisa i postupanje s otpisanim sredstvima.*

8. Novčana sredstva

Blagajna: Pri kontroli blagajne konstatirali smo česte isplate koje se odnose na troškove benzina, a koje su izvršene temeljem računa iz registar kase. Ukupni izdaci za ove troškove iznosili su 19.623 KM, od čega je putem blagajne isplaćeno 10.512 KM. Procedure rukovanja gotovim novcem u Ministarstvu definiraju isplatu sredstava putem blagajne samo onih troškova za koje nije ekonomično ili zbog žurnosti nije moguće izvršiti bezgotovinsko plaćanje. Pravljanje računa za gorivo putem blagajne ne bi trebala biti praksa s obzirom da postoji bezgotovinski način ovih plaćanja i izdavanje fakture s mjesečnim pregledom potrošnje goriva koji omogućava vođenje

evidencija o potrošnji goriva. Također, Odluka o visini blagajničkog maksimuma za 2008. godinu donesena je tek 30.10.2008. godine kojom je određen blagajnički maksimum u iznosu od 10.000 KM. Utvrdili smo da se Ministarstvo nije pridržavalo blagajničkog maksimuma s obzirom da je stanje blagajne Ministarstva na dan 31.12.2008. godine iznosilo 14.372 KM, a 01.01.2008. godine 16.811 KM.

Preporuka: Preporučamo da Ministarstvo koristi gotovinske isplate iz blagajne za gorivo samo u iznimnim slučajevima i da se vodi računa o poštivanju blagajničkog maksimuma .

9. Korespondencija s klijentom

Ministarstvu je dostavljen Nacrt izvješća o reviziji za 2008. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije. U ostavljenom roku od 15 dana, Ministarstvo je dostavilo komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji.

Po našoj procjeni, Ministarstvo nije dostavilo nove dokaze i činjenice koje bi utjecale na izmjenu nalaza sadržanih u Nacrtu izvješća o reviziji, a pojedini komentari u dijelu sustava internih kontrola su izmijenjeni radi boljeg razumijevanja teksta izvješća. Temeljem toga ovo izvješće predstavlja konačno izvješće dostavljeno klijentu s određenim korekcijama u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

U prilogu Izvješća dostavljamo vam komentare Ministarstva i naš odgovor na komentare.

Revizijski tim:

Dragoljub Kovinčić, viši revizor _____

Nermin Hamzagić, revizor _____

Danijel Jozić, revizor _____

Nevena Gogić, pomoćni revizor _____

Odobreni i izvršeni proračun za 2008. godinu

Tablica br. 1.

Ministarstvo financija i trezora

Red. br.	Vrsta rashoda	Odobreni proračun	Promjena strukture proračuna	Ostala povećanja proračuna (*)	Ukupno proračun (3+4+5)	Izvršenje proračuna	Razlika (6-7)	% (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	6.246.405	-200.000	0	6.046.405	4.658.796	1.387.609	77
1.	Plaće uposlenih	3.152.610	-50.000	0	3.102.610	2.722.895	379.715	88
2.	Naknade troškova uposlenih	827.000	-50.000	0	777.000	600.758	176.242	77
3.	Putni troškovi	555.988	0	0	555.988	371.844	184.144	67
4.	Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	292.113	0	0	292.113	258.500	33.613	88
5.	Izdaci za energiju i komunalne usluge	116.845	0	0	116.845	45.514	71.331	39
6.	Nabava materijala	122.687	0	0	122.687	102.716	19.971	84
7.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	87.634	0	0	87.634	55.505	32.129	63
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	70.107	0	0	70.107	0	70.107	0
9.	Izdaci za tekuće održavanje	311.587	-20.000	0	291.587	107.136	184.451	37
10.	Izdaci za osiguranje	23.369	0	0	23.369	11.874	11.495	51
11.	Ugovorene usluge	686.465	-80.000	0	606.465	382.054	224.411	63
II.	Kapitalni izdaci	380.000	200.000	180.000	760.000	596.818	163.182	79
1.	Nabava zemljišta	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabava građevina	0	0	0	0	0	0	0
3.	Nabava opreme	380.000	200.000	180.000	760.000	596.818	163.182	79
4.	Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rekonstrukcija i investicijsko drž.	0	0	0	0	0	0	0
III.	Programi posebne namjene	0	0	0	0	0	0	0
1.	Centar za implementac. ISFU sustava (**)							
2.								
3.								
IV.	Ukupan proračun	6.626.405	0	180.000	6.806.405	5.255.614	1.550.791	77
V.	Broj uposlenih	141			141	132	9	94

(*) tekuća rezerva po Odluci Vijeća ministara namijenjena za proširenje postojećeg ISFU sustava modulom za praćenje stalnih sredstava i modulom za praćenje zaliha i sitnog inventara.

(**) Podaci za ISFU sustav sadržani su u ukupnim podacima Ministarstva.